

افت تحصیلی!!!!

تربیت نیروی انسانی کارآمد و موثر از جمله وظایف اصلی دانشگاهها محسوب می شود. دانشجویان هر دانشگاه سرمایه های گرانقدر هر کشور به شمار می روند که برنامه ریزی صحیح در آموزش و پرورش و فراهم کردن امکان رشد و پیشرفت تحصیلی آنان از وظایف اصلی دانشگاههاست. نقطه مقابل پیشرفت تحصیلی، افت تحصیلی است که در سرنوشت فرد تاثیر بسزایی دارد و همچنین هزینه گزافی به خانواده و جامعه تحمیل می کند.

افت تحصیلی چیست ؟

افت تحصیلی به معنی کاهش عملکرد دانشجو از سطحی رضایتبخش به سطحی نامطلوب و کاهش آن از یک سطح بالاتر به یک سطح پایین تر در آموزش و در واقع به معنی موفق نشدن در تحصیل تعریف می شود. از جمله معیار های تشخیص کاهش عملکرد تحصیلی، افت معدل ، تجدید یا تکرار درس، طولانی شدن مدت تحصیل و همچنین مشروطی(معدل کمتر از ۱۲ در هر نیمسال تحصیلی) که هر کدام از مصادیق مهم افت تحصیلی به شمار می آیند، می باشد. آمار بالای افت تحصیلی به صورت ترک تحصیل، اخراج و توقف در تحصیل از نظر هزینه های آموزشی خسارت های زیادی را به آموزش عالی در کشورهای جهان وارد میکند. در ایران نیز این امر از مهمترین مشکلات کنونی نظام آموزشی است و هر سال مبالغ زیادی از بودجه کشور را به هدر می دهد و نیروهای بالقوه و سرمایه های جامعه که همان نیروی انسانی هستند بی ثمر می مانند.

نشانه های افت تحصیلی

- نشانه های دانشجویان دچار افت تحصیلی شامل سه محور عملکردی،

رفتاری و روانشناختی است. از ویژگیهای عملکردی میتوان به بی انضباطی و منفعل بودن در کلاس و عادات یادگیری نامناسب(نداشتن مدیریت زمان و..) اشاره کرد. از جمله نشانه های رفتاری سرکشی و عصبانیت و عادات مخرب مثل مصرف سیگار و انزوا جویی می باشد. ویژگیهای روانشناختی شامل درماندگی آموخته شده(فقدان امید و افسردگی) ، بی رغبت بودن و هیجانات و عواطف منفی(اضطراب و..) می باشد. مقایسه وضعیت روان شناختی دانشجویان مشروط و غیر مشروط نشان می دهد که دانشجویان مشروط از شدت علائم بیشتری در زمینه های روانشناختی خصوصا اضطراب، افسردگی، وسواس، کمبود عزت نفس و روان پریشی برخوردارند.

عوامل افت تحصیلی

یکی از دقیقترین تقسیم بندی ها در زمینه عوامل موثر بر افت تحصیلی را تمنائی فر و همکاران(۲۰۰۷) ارائه کرده اند که عبارتند از ۱- عوامل فردی شامل هدف، عزت نفس، انگیزه، اضطراب، روش مطالعه، هوش، توجه،

-برگزاری کلاسهای تقویتی در دروسی که دانشجویان ضعف تحصیلی دارند با کمک گرفتن از ظرفیت انجمن های علمی و دانشجویان توانمند

افت تحصیلی دانشجویان (دلایل و راهکارها)

واحد استاد مشاور

دانشگاه علوم پزشکی ایلام

پیشنهادها

کارگیری روانشناسان و مشاورین زبده و حرفه ای در مرکز مشاوره دانشگاه به منظور ارائه مشاوره تحصیلی و روانشناختی

-پررنگ کردن نقش دفتر ارتقاء تحصیلی در دانشگاهها به جهت شناسایی و پیشگیری به موقع از افت تحصیلی و کمک به ارتقاء تحصیلی دانشجویان
-برنامه ریزی و برگزاری کارگاه های آموزشی جهت به روز کردن مهارت های تخصصی اساتید بخصوص اساتید جوان در زمینه روش های تدریس و ارزشیابی، مهارت برقراری ارتباط مؤثر و آشنایی با ویژگی های روانشناختی، مشکلات هیجانی_رفتاری و راهکارهای کنترل افت تحصیلی جهت افزایش کیفیت ارتباط با دانشجویان

-ایجاد ارتباط با خانواده ها از طریق دفتر ارتباط با خانواده به جهت پیگیری مشکلات تحصیلی و روحی روانی دانشجویان و برگزاری کارگاهها و آموزش خانواده ها در جهت حل تعارض و ارتباط مؤثر با دانشجویان و تعامل لازم با دانشگاه
-اطلاع رسانی کامل در خصوص قوانین و آئین نامه های آموزشی چه از طریق معاونت آموزشی دانشگاه و چه از طریق اساتید راهنما و مرکز مشاوره دانشگاه
-شناسایی منابع مالی موجود در دانشگاه اعم از صندوق های وام دانشجویی، خیرین خارج و داخل دانشگاه...جهت کمک به دانشجویانی که مشکل مالی دارند

برنامه ریزی، جنسیت، عوامل بدنی، نارسا خوانی، سازش نایافتگی رفتاری، شرایط عاطفی و روانی
۲- عوامل درون سازمانی شامل اساتید، امکانات و تجهیزات و مشکلات ساختاری ۳- عوامل برون سازمانی شامل عوامل خانوادگی و محیطی.
در خصوص عوامل فردی به تاخیر انداختن مطالعه و انجام ندادن تکالیف و مهارتهای ارتباطی ضعیف مهمترین دلایل شکست تحصیلی دانشجویان بخصوص در سال اول ورود به دانشگاه است. علاقه به رشته تحصیلی و انگیزه نیز از ابتدایی ترین ملزومات یادگیری و کسب موفقیت است. بسیاری از دانشجویان پس از ورود به دانشگاه تصوراتشان از دانشگاه ایده آلی که در ذهن داشته اند تغییر می کند.شکاف بین انتظارات و تجربه باعث دلسردی و فشار روانی می شود. در ارتباط با عوامل درون سازمانی ارائه خدمات حمایت آموزشی مناسب بخصوص در آموزش مجازی، روش تدریس اساتید، احترام و تعامل مناسب بین استادان و دانشجویان در جلوگیری از شکست تحصیلی دانشجویان بسیار موثر است. از عوامل برون سازمانی هم میتوان به وضعیت اقتصادی و اجتماعی جامعه و مشکلات مالی وعدم حمایت خانواده اشاره کرد.